

Skatastaðavirkjun C (staðarnúmer 7)

Athugasemdir unnar sameiginlega af Landsvirkjun og Héraðsvötnum ehf

Verðmæti

Við mat á verðmæti svæðisins, sem er grunnur að áhrifamati, er afmörkun svæðis því sem næst sama og vatnasvið A- og Vestari Jökulsár í Skagafirði. Vesturmörkin eru dregin á korti í Norðvestur frá vatnaskilum Vesturkvíslar V-Jökulsár, allt norður undir ármót jökulsáanna og lenda efstu drög Svartár í Skagafirði innan svæðisins. Austurmörkin eru miðuð við Hnjúkskvísl í suðri og liggja samsíða vesturmörkum vel austan við lónstæði Skatastaðavirkjunar og nær norður fyrir veitu af Nýjabæjarfjalli. Þar að auki spannar svæðið Héraðsvötn og næsta nágrenni og flatlendið næst sjó, en innan þess er Miklavatn og Austara Eylendið.

Í gögnum faghóps 1 er gátlisti sem tekur til helstu verðmæta svæðisins, og er hann notaður óbreyttur við mat á áhrifum mismunandi tilhagana á virkjun:

Friðland: votlendi við Miklavatn

Náttúruminjar: Orravatnsrústir og botn Vesturdals/Hofsárdals

Tegund á valista: margar fuglategundir, hreistursteinbrjótur

Mikilvægar tegundir: mikið varp heiðagæsa og grágæsa

Búsvæði á lista Evrópuráðsins: rústamýrar

Náttúruverndaráætlun: 2004-2008 og 2009-2013 Tillögur um að gera Orravatnsrústir að friðlandi og færa út mörkin. Gera Austara-Eylendið að friðlandi.

Friðlýstar minjar: Bæði í Austur- og Vesturdal og við Héraðsvötn og Hegranes.

Heildareinkunn fyrir verðmæti svæðisins er metin 13,8 sem eru skv. einkunnarskala **mikil**.

Jarðminjar og vatnafar – einkunn 7,9 = talsverð

Berggrunnur (1,9). Berggrunnur á Hofsafreitt frá kvarter. Virkar eldstöðvar teygja sig inn á svæðið. Jarðhiti norður af Laugafelli (Sigmundur Einarsson o.fl. 2000).

Jarðgrunnur (7). Helstu áhrif varða auðgi og upplýsingagildi, auk upprunaleika. Í skýrslu NÍ um mat á Náttúruverndargildi á virkjunarsvæðum norðan Jökla (Sigmundur Einarsson o.fl. 2000) er mat á helstu jarðminjum á svæðinu, sem m.a. byggist á flokkun Ingibjargar Kaldal og Skúla Víkingssonar (1979) og IK (2000). Helstu jarðminjar eru taldar vera jökuljaðar Hofsjökuls, Kvíslahraun, jökulgarður við Vesturbug, Rauðhólasandur og Klofnahæð, auk jarðhita við Laugarfell. Ekkert af þessum jarðminjum er í hættu af Skatastaðavirkjun. Samkvæmt jarðgrunnskorti er jarðgrunnurinn að öðru leiti eins og gengur og gerist framan við jökla og þar sem jökulár hafa leikið um. Áhrifa einkunn há í ljósi þessa að áhrif á merkar jarðmyndanir verða litlar sem engar.

Vatnagrunnur (11,7).

Vatnagrunnur og vötn

Árifaekinn er 11,75 fyrir vatnagrunn og 10,75 fyrir vötn (fallvötn og stöðuvötn), Miðað við að verðmæti svæðisins teljist vera 12 og 13,1, virðist lítið vera eftir af verðmætum þessara viðfanga eftir virkjun.

Það er ekki auðvelt að slíta þessa þætti sundur svo samofin sem þau eru, að jarðhitnum undanskildum.

Verðmætamatið fyrir svæðið spannar vatnasvið beggja jökulánna ásamt vatnasviðum þeirra, þar með taldar eru allar þverár þeirra.

Vestari Jökulsá á upptök í norðanverðum Hofsjökli, nánar tiltekið í þeim hluta hans sem kenndur er við Sátu. Afrennissvæði hennar undir jökli tengist gamalli megineldstöð. Frá þessari megineldstöð gengur sprungusvæði, sem leiðir fram mikið grunnvatn sem smám saman bætist ánni eftir því sem neðar dregur og er Miðhlutará þekktasta afsprengi þess. Helsta þverá V-Jökulsár er Hofská. Hún dregur að sér svolítið jökulvatn með Fossá sem áður getur, en er að öðru leyti bergvatnsá. Efstu drög hennar (Miðkvísl) koma úr Ásbjarnarvötnum, en innrennsli þeirra er að miklu leyti lindavatn. Hún ásamt tveimur minni kvíslum mynda Hraunþúfuá sem fellur í fossi niður í Hraunþúfugil. Niður botn Vesturdals rennur Runukvísl sem á upptök sín í Rústakvísl sem er afrennsli Orravatnsrústa norðan Orravatns (Orrahaugs).

Allt hið merkilega vatnakerfi sem hér var nefnt verður ósnortið af tilhögun C, sem hér er til umræðu, að undanskildu jökulvatni Fossár.¹

Austari Jökulsá kemur að mestu frá NA-hluta Hofsjökuls. Austasta þveráin, Hnjúskvísl er oftast jökulskotin er líður á sumarið, en er annars að mestu bergvatn, eins og Laugará og Strangilækur. Þessar ár koma allar til með að renna til Bugslóns skammt ofan þess sem þær hefðu annars sameinast jökulánni. Þessar þverár munu því að mestu halda upprunagildi sínu. Enn norðar er veitt frá Geldingsá, Hölná og Fossá á Nýjabæjarfjalli. Upptakalindir þessara vatnsfalla munu að mestu halda sér, og einnig má benda á lindir sem þekktar eru neðan veitunnar sem margar koma upp í farveginum.

Jarðhiti á svæðinu er mestur við Laugafell, en einnig eru þekktar uppkomur í Hnjúskvísl. Virkjunin hefur ekki áhrif á þennan jarðhita.

Austari Jökulsá tapar tæplega öllu sínu upprunagildi sem jökulsá, því að allar jökulkvíslar hennar hafa komið saman áður en hún rennur í lónið. Neðan Bugslóns verður rennsli árinna skert vegna vatnssöfnunar í lónið og neðan ármóta við Vestari Jökulsá verður rennsli Héraðsvatna nokkuð útjafnað yfir sumarið.

¹ Það er enn mjög óljóst hvaða tillegg þetta jökulvatn gefur virkjuninni og þar með hvort sóst verður eftir því.

Í punktum sem bárust frá viðkomandi sérfræðingi í faghópi I og eiga við Skatastaðavirkjun C eru m.a. eftirfarandi áhrifaþættir tíundaðir.

1. Áhrif á Ásbjarnarvötn af skurði úr Fossá í Bleikálukvísl og frá henni yfir í A-Jökulsá.
2. Breytt grunnvatnsstaða í Orravatsrústum
3. Breytt aðrennsli Reyðarvatns

Athugasemdir:

1. Þessi mannvirki eru sunnan nokkuð langt sunnan Ásbjarnarvatna, næst um 3-4 km frá syðstu lindunum. Til þess að hafa áhrif á Ásbjarnarvötn virðist vatnið að þurfa að leita samsíða megin halla landsins hluta leiðarinnar, sem verður að teljast frekar langsótt.
2. Afrennsli Orravats, þ.e. rústanna sunnan Orrahaugs og Vestari polla verður dælt upp í lónið og því er ekki um að ræða að Bugslón muni hafa áhrif á vatnsstöðu. Afrennsli rústanna norðan Orrahaugs fer norður af og hafnar í Runukvísl sem áður getur.
3. Það verða mjög ólíklega nokkur áhrif á aðrennsli Reyðarvatns.

Lítið er um vötn á svæðinu, þau helstu eru Ásbjarnarvötn, Orravatn og Reyðarvatn, öll utan lónstæðis, en tvö þau síðastnefndu í nágrenni þess. Stærri tjarnir eru við Reyðarvatn, í Orravatsrústum, þótt flestar tjarnir þar séu smáar, og í Austurbug, en tjarnir við Austurbug eru nánast þær einu sem lenda innan lónsins. Það er því ekki líklegt að Skatastaðavirkjun hafi umtalsverð áhrif á vatnalíf á hálendinu.

Einkunnir fyrir áhrif á vatnagrunn og vötn eru ekki í neinum takti við fyrirséð áhrif.

Lífverur – einkunn 4,2 = nokkur áhrif.

Fuglar (6,9). Á Hofsafrétt er fuglalíf að mestu bundið við gróðurlendi og samkvæmt skýrslu NÍ (Sigmundur Einarsson o.fl. 2000) er fuglavarp á melum lítið. Á svæðinu eru 13-15 tegundir varpfugla og engar sem teljast verulega sjaldgæfar og aðeins straumönd sem er á valista. Áhrif Bugslóns verða fyrst og fremst á algenga mófugla og minni á andfugla. Breytinga á rennsli Austari Jökulsár hefði þau áhrif að hún verður tærari og hitastig hækkar. Skilyrði til frumframleiðni gætu því batnað. Ekki er vitað mikið um varp andfugla eins og straumandar og gulandar við ána en hugsanlegt að þær verpi það í litlu mæli (María Harðardóttir og Arnór Þ. Sigfússon 2001). Bætt skilyrði til frumframleiðni gæti haf jákvæð áhrif á ofangreindar tegundir. Áhrif á fuglalíf ofan stöðvarhúss Skatastaðavirkjunar yrðu því óveruleg til nokkur .

Samkvæmt kynningu frá Faghópi 1 á fuglalífi á vanasviði Jökulsáanna í Skagafirði (Merkt KHS 8. janúar 2010) virðist sem mat á áhrifum á fugla ráðist fyrst og fremst af fuglalífi neðan stöðvarhúss. Þó er talað um himbrima sem verpi á Ásbjarnarvötnum og að það sé hæsta varp himbrima yfir sjó. Þetta má ráða m.a. af því að einkunn fyrir áhrif á fuglalíf er sú sama fyrir báða kosti Skatastaðavirkjunar.

Helstu áhrif á himbrimavarp eru talin vegna aukins aðgengis að Ásbjarnarvötnum. Nú þegar liggur slóði frá fjallvegi F752 að Ingólfsskála við Ásbjarnarfell og ekki verður séð að sá slóði verði bættur verulega með tilkomu Skatastaðavirkjunar C og því ekki um það að ræða að aðgengi batni við það. Þá má benda á að veiðileyfi á bleikju í Ásbjarnarvötnum eru seld í dag og einnig í Reyðarvatn við Orravatsnústir.

Fuglalíf á láglandi Skagafjarðar er fjölbreytt og þar er fjöldi válistategunda og nokkrar tegundir sem teljast sjaldgæfar á landsvísu. Friðland við Miklavatn og Skóga er með fjölbreyttu fuglalífi, sérstaklega vatnafuglar og votlendisfuglar. Þá er austara Eylendið sömuleiðis tegundaríkt og á Náttúruverndaráætlun 2004-2008. Varp grágæsa er mikið í námunda við Héraðsvötn á láglandi Skagafjarðar og vaxandi heiðagæsavarp í eyrum og hólum í Héraðsvötnum og einnig varp í gljúfrum jökulsána (María Harðardóttir og Arnór Þ. Sigfússon 2001). Áhrif Skatastaðavirkjunar á fuglalíf á láglandi Skagafjarðar byggist því á því hvort og hve mikil áhrif virkjun hefur á vatnafar Héraðsvatna og votlendi tengt þeim, s.s. í Austara Eylendinu, Miklavatn, Skógum og víðar. Samkvæmt meðfylgjandi minnisblaði Verkís (2010-04-29) um flæðilönd við neðanverð Héraðsvötn kemur fram að vatnsstaða í flæðilöndum ræðst líklega ekki síður af úrkomu en af vatnsborði árinna. Þá er bent á að flæðilöndin eru nú þegar röskuð af tugum kílómetra af skurðum, m.a. innan Miklavatnsfriðlands og Austara Eylendi og hafa þessir skurðir talsverð áhrif á vatnsborð aðliggjandi votlendis. Verði af virkjun mætti fylla skurði eða beina rennsli í þeim frá ánni í voltendi og þannig beita mótvægisáðgerðum við möguleg áhrif á vatnafar. Áhrif virkjunar á flóð yrðu mest þegar kemur fram á sumar og varp er hafið. Þannig gæti það dregið úr hættu á að hreiður flæði, en í vorflóðum sem verða eftir að fuglavarp er hafið í maí sekkur mikið af hreiðrum votlendisfugla, s.s. andfugla og vaðfugla. Af framansögðu er óvíst að Skatastaðavirkjun C hefði mikil áhrif á fuglalíf á láglandi Skagafjarðar og með mótvægisáðgerðum mætti draga enn frekar úr líkum á því. Áhrifaeinkunn sú sem gefin er fuglalífi nálgast að vera talsverð áhrif en eins og ráða má af framansögðu er það nokkuð há einkunn og ætti frekar að vera nær nokkrum áhrifum.

Fiskar(5,8)

Samkvæmt upplýsingum frá sérfræðingi í faghópi I fer einkunn m.a. eftir því hve margar vatnategundir eru á svæðinu, stærð stofna og sérstaða, eins og í þessu tilviki að svo virðist sem sjóbleikja gangi inn á Hofsafrétt.

Plöntur(3,73). Engar plöntur á válista eru í lónsstæði en tveir fundarstaðir finningsstarar lenda þar undir. Ekki er vitað um sjaldgæfar tegundir í Keldudal þar sem rannsóknir hafa ekki farið fram þar. Hvorki aðrar sjaldgæfar tegundir (6) né tegund á válista (hreistursteinbrjótur) virðast verða fyrir áhrifum af virkjun. Svæðið er talið fjölbreytt miðað við legu og hæð en þó ekki tegundafjölbreytt. Stórhvammur er nefndur sérstaklega sem hugsanlega hæsti vaxtarstaður birkis á landinu og einangrað búsvæði láglandistegunda. Ekki verður séð að virkjun Austari Jökulsár muni hafa áhrif á þessar tegundir þar sem bratt er í Stórahvammi og

áhrifa frá vatnsstöðu í ánni gætir lítið út frá bakka. Áhrifamat hér gæti legið á bilinu óveruleg til nokkur eins og faghópurinn mat þau.

Smádýr í vatni (3,6)

Samkvæmt upplýsingum frá sérfræðingi í faghópi I er smádýralíf jökulánna fábreytt en bergvatnsár í meðallagi lífríkar. Ekki er vitað um nein fágæt smádýr. Ásbjarnarvötn eru mjög lífrík sem og Reyðarvatn, Orravatnsrústir og Pollar. Ekki ætti að gæta neinna áhrifa á smádýralíf í Ásbjarnarvötnum, Reyðarvatni né Orravatnsrústum. Pollar lenda undir Bugslóni og áhrifa gætir því þar. Austari jökulsá minnkar og verður tærari og hitastig í henni gæti hækkað. Það ætti að leiða til aukinnar frumframleiðni í ánni með meðfylgjandi aukningu í smádýralífi.

Vistkerfi og jarðvegur – einkunn 13,7 = mikil áhrif

Einkunn fyrir áhrif á vistgerðir og jarðveg er mjög há samanborið við aðra kosti, aðeins Arnardalsvirkjun er hærri. Báðar útfærslur Skatastaðavirkjunar fá sömu einkunn sem bendir til að þessi áhrif byggist fyrst og fremst í Bugslóni og hugsanlega vistkerfum á láglandi Skagafjarðar.

Kynningu ÞEP fyrir faghóp 1 um vistgerðir gróður og jarðveg er í samantekt bent á:

- Orravatnsrústir fá hátt fyrir fágæti
- Votlendi hátt yfir sjó, >700 m
- telst til tekna: samfelld gróðurlendi fara mjög hátt
- dregur niður: hálendið sjálft er lítið gróið, - liggur enda hátt
- Stórhvammur merkilegur og nokkur gróðurrík gil sem búpeningur kemst ekki að
- víðfeðm og lítt röskuð votlendi, einkum flæðiengjar á láglandi
- hluti svæðisins friðlýstur vegna gróðurs
- Melhólar úti við ósa Héraðsvatna

Orravatnsrústir þar sem helst er að finna rústamýravist eru utan Bugslóns og myndi lónið engin áhrif hafa á vatnsstöðu aðalrústanna þar, enda liggja þær hærra en fyrirhugað hæsta vatnsborð Bugslóns. Í Bugslóni fara 0,2 km² af rústamýravist undir vatn sem er um 5% af þeirri vistgerð á Hofsafrétt. Þó Orravatnsrústum sé hlíft er í niðurstöðum faghóps I talið að aðgengi að þeim verði bætt og það geti þá líklega haft neikvæð áhrif. Fjallvegur F752 liggur nú þegar nærri Orravatnsrústum og aðgengi að þeim er nokkuð gott í dag þannig að ekki er tekið undir það sjónarmið að aðgengi batni verulega. Rústamýravist fær hæstu einkunn í flokkun NÍ (Sigurður H. Magnússon o.fl. 2009). Aðrar vistgerðir sem fara undir Bugslón og eru með hátt verndargildi eru helst Gilja- og lyngmóavist en um 2,5 km² af henni fara undir

Bugslón, eða um 20% af þessari vist á athugunarsvæði NÍ. Lágstara- og hástaraflóavistir er með háa einkunn en lítið fer af þessum vistum undir Bugslón eða 0,1 og innan við 0,001 km².

Stórhvammur er flokkaður sem gilja og lyngmóavist í skýrslu NÍ frá 2009 og er á bökkum Austari Jökulsár, rétt neðan stíflu. Þar sem hvammurinn er í miklum bratta hefur lækkun á vatnsborði árinna engin áhrif á gróður þar.

Votlendi á láglandi, bæði Miklavatn og svæði umhverfis það sem er friðlýst og Austara Eylendið sem er á náttúruverndaráætlun eru talin víðfeðmustu flæðiengi á landinu. Hér ræður miklu um áhrif, hve miklu vatnsstaða í Héraðsvötnum ræður um vatnsstöðu í votlendinu í kring og einnig hver áhrif virkjunar Austari Jökulsár eru á vorflóð sem flæða yfir engjarnar og skilja eftir framburð. Í fyrrnefndri kynningu PEP er talið að svæði á láglandi sé lítt raskað. Eins og bent var á að framan þá segir í minnisblaði Verkís (2010) um flæðilönd við neðanverð Héraðsvötn að vatnsstaða í flæðilöndum ráðist ekki síður af úrkomu en af vatnsborði árinna. Þá er bent á að flæðilöndin eru nú þegar röskuð af tugum kílómetra af skurðum, m.a. innan Miklavatnsfriðlands og Austara Eylendi og hafa þessir skurðir talsverð áhrif á vatnsborð aðliggjandi votlendis. Verði af virkjun mætti fylla skurði eða beina rennsli í þeim frá ánni í votlendi og þannig beita mótvægisáðgerðum við möguleg áhrif á vatnafar. Áhrif virkjunar á flóð yrðu mest þegar kemur fram á sumar og varp er hafið.

Melhólar við ósa Héraðsvatna gætu orðið fyrir áhrifum, bæði af hækkandi sjávarstöðu og af minnkandi framburði Héraðsvatna vegna Skatastaðavirkjunar C. Í umhverfismati fyrir Villinganesvirkjun (VST 2001) er fjallað um áhrif þess að nær allur framburður beggja jökulsáanna falli út í lóni þeirrar virkjunar. Þar er sagt að með hækkun sjávarborðs um 2-3 mm á ári auk minnkandi fram burðar muni ströndin geta hopað um 20-35 cm á ári. Með Skatastaðavirkjun C þá fer stærsti hluti framburður Vestari Jökulsár óskertur til sjávar og einungis framburður Austari árinna fellur út í Bugslóni. Því yrði skerðing á framburði um 2/3 af því sem hefði orðið með Villinganesvirkjun og því mætti gera ráð fyrir að ströndin hopi um 13-23 cm á ári eða um 13-23 m á einni öld. Sjávarborði yrði því ekki komið að núverandi melhólum. Vistgerð eins og sandar og melhólar eru einnig frekar óstöðugt og breytilegt umhverfi og því óvíst hvernig þarna yrði umhorfs eftir eina öld.

Vistkerfi og jarðvegur fá verðmætaeinkunnina 19,3 og í ljósi þess sem sagt er hér að ofan verður áhrifaeinkunn 13,7 (mikil áhrif) að teljast há. Nær lagi væri að áhrif af Skatastaðavirkjun C gætu verið nokkur til talsverð.

Menningarminjar – einkunn 11 = talsverð áhrif

Samkvæmt gögnum frá Fornleifavernd sem fengust hjá Sólborgu Unu Pálsdóttur verður ekki séð að áhrifa á fornleifar og menningaminjar gæti mikið. Vitað var að hluti af Eyfirðingavegi, sem er í flokki samgönguminja, fer undir Bugslón. Minjar sem sjást á korti byggðu á gögnum frá fornleifavernd ættu ekki að skerðast vegna virkjunarinnar, sú sem næst liggur er Einirlækjarústir sem eru í um 2 km fjarlægð frá fyrirhuguðu stöðvarhúsi og auðvelt að taka

tillit til þeirra. Ekki hafa enn verið hannaðir vegir eða línustæði ákveðin en við hönnun þeirra verður unnt að taka tillit til fornleifa og forðast að raska þeim. Miðað við að verðmæti svæðisins sé metið 19,3 þá verður einkunnin 11 sem er talsverð til mikil áhrif að teljast of há.

Landslag og víðerni – einkunn 9,7 = talsverð til mikil áhrif.

Lónsstæði fellur ekki undir ósnortin víðerni í skilningi laga þar sem fjallvegur F752 sker lónsstæðið. Vegagerð vegna framkvæmda gæti haft einhver áhrif á ósnortin víðerni. Lón og stíflur verða ekki áberandi í landslagi, né stöðvarhús. Ekki er langt frá virkjun í byggðalínu og línur munu ekki sjást langt að og víðast bera við land en ekki sjóndeildarhring. Einkunn 9,7 er því nokkuð há miðað við að verðmætæeinkunn er 12. Nær lagi væri að meta áhrif á landslag og víðerni sem nokkur.

Faghópur 2

Beit: Það hlýtur að vera álitamál að tala um beitargildi í hálendisvinjum í meira en 700 m y.s. sem auk þess eru að hluta vernduð vegna sérstöðu einstakra gróðursvæða.

Veiði: Verðmætin eru talin talsverð og varða veiðar á um 1000-3000 sjóbleikjum og 200-500 sjóbirtingum (einkunn 3), og áhrifin á þau einnig talsverð (-3). Áhrifin helgast af lokun gönguleiða(r), sem talin er skerða uppeldissvæði. Ástæðan er sögð vera þverun gönguleiðar með stíflun.

Stífla Bugslóns þverar A-Jökulsá í 630 m y.s. í um 100 km fjarlægð frá ósum Héraðsvatna (40-50 km frá ós A-Jökulsár í Héraðsvötnum). Það verður að teljast í meira lagi vafasamt að uppeldissvæði í þessari hæð hafi umtalsverð áhrif á veiði.

Ferðamenska: Áhrif virkjunarinnar á ferðamensku helgast aðallega af áhrifum á Skagafjarðardali og Sprengisand. Öll mannvirki virkjunarinnar eru á svæði sem kennt er við Skagafjarðardali.

Skagafjarðardalir ná frá Héraðsvötnum þar sem áætlað er að frárennsli virkjunarinnar komi út í ána að innri jaðri Bugslóns, eða eins og það teygir sig inn eftir Laugará (nærri skála ferðafélags Akureyrar, sem kenndur er við Laugafell) og Hnjúkskvísl. Óljóst er hvort Laugafellsskáli telst til Skagafjarðardala eða Sprengisands, en hér er tekin sú afstaða að skálinn tilheyri Skagafjarðardölum.

Sprengisandur er talin frá Laugafellsskála rétt austur fyrir gatnamót Skagafjarðarleiðar og suður undir Nýjadal. Þessi hluti Sprengisands er umfram allt ferðaleið.

Skatastaðavirkjun hefur naumast nokkur áhrif á þá sem fara um Sprengisand áleiðis ofan í Skagafjörð fyrr en komið er út fyrir svæðið, þ.e. að Laugará, þar sem lónið kemur ekki til með að sjást fyrr. Þeir sem koma úr Skagafirði aka framá lónið. Eftir byggingu virkjunar og frágang á svæðinu kemur lítið annað en lónið til með að sjást af þeirri leið, og naumast fyrr en komið er að því. Er ekki nokkuð vel í lagt að meira en helmingur af áhrifunum (afleiðingarstuðlinum) skuli koma frá áhrifum á Sprengisand.

Sprengisandsleið verður væntanlega endurbyggð frá byggð í Vesturdal og inn að Laugafellsskála. Helsti farartálmi á þeirri leið er vegurinn frá Þorljótsstöðum og inn að Stafnsvötnum. Nú liggur leiðin framhjá Reyðarvatni, Orravatnsrústum og Vestari Pollum að brú yfir A-Jökulsá innanlega í lónstæðinu. Þeirri leið þarf að breyta. Þótt ekkert hafi verið ákveðið enn um nýja leið má benda á að vegna framkvæmda þarf að leggja vegi að stíflustæði og væntanlega að gera brú yfir Pollagil við stífustæði til að þjónusta mannvirkjagerðina. Það liggur beinast við að leiðin verði lögð um auðnir austan við Reyðarfell þvert yfir vatnaskil milli Keldudalsdraga og Reyðarvatns“draga“. Sú leið yrði væntanlega hluti af nýrri leið framhjá lóninu, líklega inn á leiðina til Eyjafjarðar.

Rétt er að minna á að eitt af því sem talið er til áhrifa á náttúruverðmæti í mati á tegundir lífvera er bætt aðgengi að rústasvæðunum og Ásbjarnarvötnum. Breytt Skagafjarðarleið inn á Sprengisand dregur úr þessum áhyggjum.

Fylgiskjal 1: Minnisblað Verkís, dags. 2010-02-29, ásamt flóðakorti